

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VI. An delegatio fieri possit pluribus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

qui causas *meri Imperij*, ut est jus gladij, sive potestas puniendi facinorosos poenâ mortis, vel mutilationis, aut perpetui carceris. Circa hanc exceptionem not. 1. communem esse Doctorum sententiam apud Julium Clarum *in pract. crimin: lib. 5. §. 2. fin. q. 1. n. 1.* eas causas *de jure Civili*, à Judicibus ordinarijs, Principe inferioribus, non posse delegari, nisi in casu absentia, negotij publici causa, idque *ex c. 1. ff. de officio ejus, cui mandata est jurisdictio*: posse tamen eas, quæ sunt de jure magistratûs, ut dicitur *cit. L. 1. in princip.*

2346. Advertendum autem, quod attinet ad Regiminis multiplicatam, Imperium, acceptum velut in genere, esse duplex; alterum *merum*, alterum *mixtum*; merum Imperium, dicitur quædam summa potestas, per quam ea, quæ sunt jurisdictionis maximæ, explicantur: illius enim est facinorosos, poenis etiam capitalibus, afficere; vocatur *merum*, quia separatam à cognitione pecuniaria, quasi nullum inde sequatur commodum pecuniarium; *insitut. de publicis Judic. in princ.* aliter explicatur in *gl. ad c. Sedem de offic. ordin.* ubi: *merum Imperium est, inquit, quædam summa potestas, & alta ex publico inducta, quod apud Principes est, præcipue Papam, & Imperatorem.* Effectus illius v. g. *in spiritualibus*, sunt depositio, translatio Sedium Episcopalis, & divisio unius Sedis Cathedralis in duas: *in secularibus*, poena capitis. *Mixtum Imperium, est potestas media*, per quam ea, quæ sunt in jurisdictione media explicantur: dicitur *mixtum*, quasi ex jurisdictione, & mero Imperio: est penes Judices, quorum officium mercenarium est; & si ad bonum publicum tendat. Illius effectus *in spiritualibus*, sunt dedicare Ecclesias, Altaria consecrare, Virgines velare; *in secularibus* verò, mittere in possessionem, pupillis Tutores dare, infligere poenas graves, nempe mutilationem, relegationem, suffigationem, & reliquas, excepta capitali; sic Pereyra *in Elucidar: à n. 295.*

2347. Not. 2. quosdam velle, *merum Imperium* etiam delegari posse in casu infirmitatis, multitudinis causarum, vel alterius similis impedimenti; sic Pirhing, *h. t. n. 5. r.* *mixtum* autem (ut est potestas legitimandi illegitimos) posse delegari, quan-

Tom. I.

tum est *de jure Civili*, tenet Fachinatus *lib. 9. controv: juris, cap. 98.* sed contrarium probabilius judicat Zoësius *h. tit.* quando certa lege, aut constitutione concessum est *persona*; quia talia personam non egrediuntur; secus est, quæ generaliter competunt jure magistratûs: *de jure autem Canonico*, ab Ordinarijs delegari possunt causæ ipsorum jurisdictioni subjectæ, licet sint Imperij mixti, vel meri, per glossi in *c. quod Sedem, de officio ordinari: v. committere*, cum communi Doctorum: sed hoc intellige de *speciali*, non *generalis* delegatione, ut notat Pirhing, *h. t. nu. 52.* & habetur in *c. licet, 2. de offic. Vicari: in 6. ibi: licet in Officiale Episcopi, per commissionem officij, generaliter sibi factam, causarum cognitio transferatur: potestatem tamen inquirendi, corrigendi, aut puniendi aliquorum excessus; leu, aliquos à suis beneficijs, officijs, vel administrationibus amovendi, transferri nolumus in eundem: nisi sibi specialiter hæc committantur.*

Not. 3. ad merum Imperium jure Canonico etiam pertinere Clericorum degradationem, depositionem, suspensionem &c. Pirhing, *cit. §. porro.* Hinc contra Zoësius *de offic. Judic. delegat. num. 18.* negandum, Judicem Ecclesiasticum non habere merum Imperium; licet enim non habeat jus gladij, seu *mortis corporalis*; habet tamen *gladium spirituale*, *excommunicandi, addicendi perpetuis carceribus &c.* sic glossi in *c. quod Sedem, de officio Ordinar.* Cæterum adverte, in generali concessione totius jurisdictionis, non censeferi ea comprehensa, quæ sunt primi gradus, seu præcipua talis jurisdictionis, nisi exprimentur specialiter; sic Molina *rr. 5. de justitia D. 6. nu. 3. juxta regul. juris in in 6.* nec ea, quæ indigent speciali expressione.

2348.

ARTICULUS VI.

An delegatio fieri possit pluribus?

2349. **R**esp. 1. posse, etiam unum tantum, qui solus cognoscat, *c. 3. h. t. ibi: si pro debilitate, vel pro qualibet alia causa, vel necessitate causis tractandis, quæ tibi à Sede Apostolica committuntur, interesse non poteris, liberum tibi sit personis discretis, & idoneis vices tuas committere; ita ta-*

Xxx

men,

men, quòd, si res tanti est, debeant te consulere: nisi fortè causæ ita graves sint, quòd sine præsentia tua non possint commodè terminari; sic Alexander III. ad Episcopum Londonensem. Resp. 2. posse etiam pluribus, qui vel omnes simul causam cognoscant, & judicent (quo casu sententia unius non tenet, *ex c. 16. h. t. & Barb: ibidem nu. 1.* aliud est, si fieret singulis in solidum) vel, ut si omnes interesse non possint, alijs procedere liceat (& in hoc casu, priusquam appareat de impotentia tertij, si reliqui procedunt, nihil agunt, c. *prudentiam 2 1. h. tit.*) Hinc se excusans, excusationem debet exponere, Barb: *ibid. nu. 5.*) vel etiam, ut omnes cognoscant; aut aliqui ex illis; aut etiam unus tantum; & hoc casu ex natura particulæ disjunctivæ, quilibet rectè cognoscit; Zoësius hinc *nu. 19.* Primum ex c. 16. probatur claro illius textu, ubi casus propositus sic habet: causam divortij, inter duos conjuges, Pontifex duobus Episcopis commiserat: ii judicaverunt, mulierem viro restituendam esse; quod cum factum esset, vir mulierem adedò flagellavit, ut in confessionem eruperit, inter ipsos consanguinitatis impedimentum intercedere: hoc intellecto, alter eorum Episcoporum judicavit, illos sepeandos esse: ad hunc casum respondit Alexander III. mandamus, quatenus, si inveneritis, quòd præfatus vir dictam mulierem ad iudicium solummodo alterius prædictorum à se separasset: (quia, cum causa duobus committitur, sententia unius non tenet) ipsum, ut eandem mulierem, sicut uxorem suam benignè recipiat, maritali affectione pertractet, monitione præmissa, cogatis. Si qui tamen apparuerint, qui (postquam ab eo recepta fuerit) matrimonium ipsorum velint, & legitime possint impetere: causam audiat, & sine Canonico terminetis.

2350. Probatur etiam altera pars ex cap. 21. nam, cum à Cælestino III. inter alia quaesitum esset, si causa tribus Judicibus commissa sit, ita, ut si omnes interesse nequeant, duo exequantur, utrum Reus comparere teneatur, quando à duobus tantum citatus fuit? præterea; si à tribus Judicibus citatus comparuerit, utrum duo in causa procedere possint, si tertius nec veniat, nec per literas, (ut fieri solet) se excuset? Respondit Papa; nisi duobus iudicibus, seu

ex certo nuntio, vel ex Excusatore cum literis destinato, aliunde constiterit, quòd tertius adesse non possit (vel nolit) duo illi procedere hand possint: & si procedant, acta irrita erunt. Nam, ex antiqua consuetudine, Pontifex mavult causam committere duobus, quàm uni; tribus, quàm duobus: quia integrum magis iudicium æstimatur, quod plurium sententijs confirmatur. Quare, si aliter, quàm ipsi mandatum, Judices procedant, præter formam mandati iudicare censendi sunt; atque per hoc etiam satisfactum videtur primæ dubitationi, ut hinc gloss. magna in fine annotavit, nisi in citatione expriment impedimentum, aut excusationem tertij: tum fidem habere debet citatus, atque comparere; uti Abbas hinc docet n. 17.

ARTICULUS VII.

Quodnam sit officium, & potestas Delegati?

2351. Officium ejus est, diligenter observare præscriptam in rescripto delegationis formam, nec mandati fines egredi; nam actus foret nullus, Zoësius *h. t. num. 2 1. ex c. cum dilecta, 2 2. de rescriptis*, ibi: cum enim in literis nostris eisdem principaliter mandaretur, ut ad prædictam Ecclesiam personaliter accedentes, personæ idoneæ administrationem committerent Abbatix, cui ad opus ejus fieret hinc inde resignatio subtractorum: ipsi formam mandati Apostolici transponentes, illo capitulo præmissa, de alijs articulis inordinate plurimum cognoverant: propter quod processum ipsorum, contra nostri formam rescripti, ac juris ordinem attentatum, irritum decernimus, & inanem; ideòque mandamus, quatenus G. & quibusdam alijs fororibus, Ecclesiæ (sicut justum fuerit) restitutis, & forma mandati nostri, exacta diligentia, observata, in negotio ipso ratione prævia, procedatis; sic Innocentius III. ad Archiepiscopum Magdeburg: unde jurisdictionem sibi commissam non debet delegatus prorogare de persona in personam, non expressam in rescripto c. 4. *h. tit.* ubi censuras, à delegato latas in personam, rescripto non expressam, irrita declaravit Pontifex, rescribens delegato; quia in dictum I. nullam ju-
risdi-